

RECHT

Veiligheid bij minitrampolinespringen

Het gebruik van de minitrampoline is toegestaan voor iedere leerkracht die bevoegd is voor bewegingsonderwijs. Er bestaan geen wettelijke beperkingen voor het gebruik van de minitrampoline.

Bij de keuze van lesonderdelen moet de leerkracht beoordelen of hij/zij voldoende bekwaam is om het betreffende onderdeel te geven. Bij de minitrampoline is dat van belang omdat er specifieke veiligheidsafwegingen nodig zijn om de lessituatie verantwoord en veilig te laten verlopen. Voorbeelden van relevante vragen zijn: sluit de lesstof aan bij het niveau van de leerlingen; hoe is de opbouw van de activiteiten; is het arrangement zodanig dat risico's worden beperkt; sta ik op de juiste plaats voor hulpverlening; en ben ik bekwaam in het verlenen van hulp? En wie verleent hulp en hoe?

Na een ernstig ongeval in 1976 werd het gebruik van de minitrampoline in het gehele bewegingsonderwijs verboden. In 1980 is dat algehele verbod via een circulaire met veiligheidsrichtlijnen opgeheven waarbij voorwaarden voor gebruik werden gesteld. In 1991 is die circulaire ingetrokken met het argument dat de richtlijnen verouderd waren en dat het waarborgen van de veiligheid en het opstellen van eventuele regels een taak van het bevoegd gezag is. Anno 2026 geldt als voorwaarde dat de mini-trampoline uitsluitend door een bevoegd docent wordt aangeboden en worden voorzorgsmaatregelen genomen wanneer de mini-trampoline niet in gebruik is.

Veiligheid voorop

Op grond van de rechtspraak rust in het algemeen op een leraar een bijzondere zorgplicht ten aanzien van de gezondheid en de veiligheid

van de leerlingen die aan zijn zorg zijn toevertrouwd en onder zijn toezicht staan. Om te beoordelen of er sprake is van een veilige les is het behulpzaam om verschillende fasen te onderscheiden: voorfase, uitvoeringsfase en nazorg.

Voorfase

Randvoorwaarden die nodig zijn voor goed en veilig bewegingsonderwijs:

- uitvoering aan de hand van het vakwerkplan;
- een les passend bij leeftijd en ontwikkeling van elke leerling;
- de te geven instructie;
- het arrangement is afgestemd op de doelgroep (bijvoorbeeld verhoogd landingsvlak), bijv. aantal matten, dikte, grootte en de plaats daarvan;
- de technische constructie (controle materialen) dient in orde te zijn, net als de zaalruimte en het toezicht;
- mogelijke inzet van medeleerlingen als vangers.

Uitvoeringsfase

- toezicht tijdens de les;
- ingrijpen indien het gedrag van de leerlingen niet past bij het gecontroleerd minitrampoline springen en de les 'uit de hand' dreigt te lopen;
- de leraar dient zicht te onthouden van 'onverantwoord' (of het ontlokken van roekeloos) gedrag.

Nazorg

Als er ondanks zorgvuldig handelen in de eerdere fase toch een ongeval plaatsvindt, moet de leraar hierop adequaat reageren. Hij moet eventueel ernstig letsel kunnen onderkennen en moet zich onthouden van gedragingen die het letsel kunnen vergroten.

Van scholen en leraren mag op grond van deze criteria ook worden verwacht dat de leerlingen voorafgaand aan een activiteit op de hoogte worden gebracht van de risico's die een activiteit met zich meebrengt. Een school moet zorgen voor bevoegd en bekwaam personeel, zeker bij risicovolle activiteiten. Verder is het ook van belang dat er deugdelijk en voldoende materiaal voorhanden is, zodat de kans op schade zo gering mogelijk is. Alle mogelijke voorzorgs- en veiligheidsmaatregelen moeten worden getroffen om de veiligheid van de deelnemers te waarborgen en daarmee de kans op schade voor de deelnemers, zo klein mogelijk te maken.

Checklist

Ons advies is om veiligheid een structureel onderdeel van de les te maken om goed bewegingsonderwijs te geven en je daarmee bewust te zijn van je zorgplicht. Daartoe hebben we onderstaande checklist opgesteld die hierin ondersteunend kan zijn:

- leerlingen bewust maken van de veiligheidsaspecten;
- regels afspreken over gebruik van materialen;
- regels afspreken over gedrag;
- duiden wat veilig en onveilig gedrag is en wat de gevolgen kunnen zijn;
- de accommodatie en materialen altijd (visueel) op veiligheid controleren;
- ongelukken registreren om vergelijkbare risico's in de toekomst te voorkomen.

Beoordeel je een situatie als onvoldoende veilig, neem dan maatregelen zoals het pauzeren van de les. Schenk aandacht aan de veiligheid in het vakwerkplan en zorg dat dit

aspect altijd een onderdeel van de voorbereiding en de praktische uitwerking van de les is.

Lessen op veiligheid beoordelen door het uitvoeren van de volgende checks:

- zorg voor een planmatige opbouw van elk onderdeel van de les om leerlingen bekend te maken met de risico's;
- zorg voor veilige arrangementen, passend bij het beweeg- en concentratieniveau van de leerlingen en de sfeer in de les;
- maak huis- en gedragsregels die de veiligheid tijdens de les en in de kleedruimte verhogen en bespreek deze regels met de leerlingen.

De materialen en accommodatie beoordelen door het uitvoeren van de volgende checks:

- kijk toestellen en materialen voor elke les na en meld mankementen

(gebruik in dat geval de mini-trampoline niet).

- zorg voor jaarlijkse inspectie van de toestellen en materialen en de accommodatie;
- spreek duidelijke regels af over het gebruik van toestellen, materialen en accommodatie.

Pas eerste hulp bij ongevallen (EHBO) toe:

- zorg dat er op korte afstand een EHBO-koffer aanwezig is, die regelmatig gecontroleerd wordt;
- zorg dat je handelt en bekwaam bent in EHBO;
- zorg dat je de les stillegt;
- contact collega's en zo nodig ouders;
- zorg voor registratie van ongevallen en koppel terug aan directie;
- evalueer ongevallen en stel procedures zo nodig bij.

Advies KVLO ten aanzien van het gebruik van de minitrampoline

De KVLO adviseert alleen bevoegde en bekwame leerkrachten gebruik te laten maken van de minitrampoline. Deze activiteit is risicovol en vraagt om een hoge mate van deskundigheid.

In het vakwerkplan wordt de inhoud van het bewegingsonderwijs vastgelegd. Daar kan ook in opgenomen worden wie wel en wie niet met de minitrampoline mag werken en wat wel en wat niet toegestaan wordt.

Heb je vragen over veiligheid? Die kun je stellen aan de team Onderwijs van de KVLO: onderwijs@kvlo.nl
Heb je vragen over verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid? Die kun je stellen aan de juridische afdeling: juristen@kvlo.nl

Samen Bewegen Regelen in het basisonderwijs

Een praktische inspiratiebron voor leerlingen en leerkrachten om 'Samen bewegen regelen' te vertalen naar de eigen praktijk

33,50
excl BTW

Bestel het boek nu!

Via: www.sportsmedia.nl/samen-bewegen-regelen

Leerkrachten schakelen vaak leerlingen in als helpers. Zij vinden het thema Bewegen regelen om meerdere redenen belangrijk: zelfstandigheid van leerlingen vergroten, beweegtijd maximaliseren en instructietijd minimaliseren. Uit onderzoek blijkt dat veel leerkrachten in het basisonderwijs onbewust bekwaam zijn in het samen met leerlingen regelen van een les bewegingsonderwijs.

Dit boek biedt een onderwijskundig kader voor een bewuste aanpak van het doeldomein 'Samen bewegen regelen' in het basisonderwijs. Het bijzondere is dat dit niet alleen gaat over het leerproces van leerlingen, maar ook over dat van een leerkracht. Het gericht aanleren van regelende taken aan alle leerlingen is voor veel leerkrachten een flinke verandering. De reguleringsuitdaging hierbij is dat leerlingen in verschillende contexten leren om de toenemende beweegdiversiteit op een sociaal rechtvaardige wijze te organiseren als groep.

janluitingfonds[®]
blijven groeien in je vak